

Relacje handlowe z Ukrainą

Rozmowy resortów rolnictwa Polski i Ukrainy w sprawie handlu rolnego

- Od czasu powołania nowego rządu w połowie grudnia 2023 r. prowadziliśmy ze stroną ukraińską **intensywny dialog dotyczący relacji handlowych**. W tym czasie odbyło się kilkanaście spotkań na szczeblu ministerialnym, w celu wypracowania dwustronnych zasad handlu, które byłoby akceptowalne dla Polski, Komisji Europejskiej i Ukrainy.
- Niestety ze względu na przeciwstawne interesy stron, nie udało się osiągnąć dwustronnego porozumienia w kwestiach handlowych. Rozmowy zostały zawieszona w związku z ustąpieniem ze stanowiska ukraińskiego ministra rolnictwa w maju 2024 r.
- **Dialog na szczeblu ministrów Polski i Ukrainy został wznowiony w październiku 2024 r.** po powołaniu nowego ministra rolnictwa Ukrainy Witalija Kowala. Od tego czasu odbyło się kilka rozmów Ministra Siekierskiego z Ministrem Kowalem¹, w tym spotkanie 11 grudnia 2024 r. z udziałem organizacji rolniczych obu krajów. Ministrowie ustalili, że spotkania z udziałem organizacji branżowych powinny odbywać się systematycznie, co najmniej raz na kwartał.
- **Dwustronny dialog w sprawach rolnych ze stroną ukraińską będzie kontynuowany.** Obecnie trwają przygotowania do X posiedzenia Polsko-Ukraińskiej Komisji Międzyrządowej ds. Gospodarczej planowanego na wiosnę 2025 r. w Warszawie.

¹ Spotkania odbyły się: 3 października 2024 r. w Warszawie; 12 listopada 2024 r. w formule on-line; 18 listopada 2024 r. w Brukseli na marginesie Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa z udziałem innych krajów przyfrontowych; 3 grudnia 2024 r. w Warszawie przy okazji konferencji Agro&Food Security Forum; 11 grudnia 2024 r. on-line z udziałem przedstawicieli organizacji branżowych.

- Przyszłe relacje w dziedzinie rolnictwa z UA, w tym zasady realizacji wymiany handlowej towarami r-s w kontekście planowanego w czerwcu 2025 r. zakończenia obowiązywania ATM, będą także jednym z tematów omawianych podczas polskiej prezydencji w Radzie UE.

Preferencje ATM do 5 czerwca 2025 r.

- Autonomiczne preferencje ATM, których UE udzieliła w 2022 r. Ukrainie, polegają na **zawieszeniu ceł w imporcie z Ukrainy**. Jest to instrument przejściowy i wygaśnie w czerwcu 2025 r.
- **Dzięki naszym staraniom do regulacji ATM wprowadzono w 2024 r. automatyczny mechanizm ochronny na niektóre produkty**. Dzięki temu mechanizmowi zostały przywrócone przez UE do końca 2024 r. cła na niektóre ukraińskie produkty rolne: cukier, jaja, miód, owies, niektóre kasze.
- W ramach tego samego mechanizmu, **od 1 stycznia do 5 czerwca 2025 r. (tj. do wygaśnięcia regulacji ws. ATM) bezcłowy import ww. produktów jest ograniczony do poziomu wprowadzonych przez UE kontyngentów taryfowych**. Po ich przekroczeniu obowiązują unijne stawki celne *erga omnes* (stosowane wobec partnerów niepreferencyjnych).

Zasady handlu po 5 czerwca 2025 r.

- Po 5 czerwca 2025 r. powinny zostać przywrócone zasady handlu zgodne z **Układem o stowarzyszeniu UE-Ukraina** wobec całego importu rolnego z Ukrainy. Oznaczałoby to przywrócenie bezcłowych kontyngentów taryfowych wynikających z Układu oraz ponowne wprowadzenie unijnych ceł na import z Ukrainy po wyczerpaniu tych kontyngentów.
- **Komisja Europejska zamierza podjąć rozmowy z Ukrainą** na podstawie art. 29 Układu o stowarzyszeniu. Zgodnie z brzmieniem tego artykułu rozmowy mają dotyczyć **pogłębienia wzajemnej liberalizacji**, tj. zwiększenia zapisanych w Układzie kontyngentów bezcłowych (zarówno po stronie UE, jak i ukraińskiej) oraz dalszej redukcji ceł, które nie zostały jeszcze w pełni zniesione na mocy tej umowy.
- **Polska przekazała do KE szczegółowe postulaty dotyczące negocjacji ws. dalszej liberalizacji**. Naszym zdaniem przyszłe porozumienie z Ukrainą w sprawach handlowych powinno przewidywać stopniowe i działające w obie strony pogłębienie

liberalizacji. Niezbędne są także mechanizmy ochronne, gdyby import z Ukrainy zagrażał produkcji w krajach UE. **Naszym zasadniczym postulatem jest to, żeby klauzule ochronne można było zastosować do wszystkich towarów rolnych, również tych, których stawki celne zostały już w pełni zliberalizowane wg postanowień Układu.**

Należy oczekiwać **trudnych dyskusji z KE** w odniesieniu do tego postulatu. Komisja uważa, że dodanie do Układu przepisów umożliwiających np. nałożenie ceł lub inne działania ochronne w sytuacji nadmiernego importu produktów, dla których cła zostały już całkowite zniesione (np. owoce miękkie, czy rzepak w imporcie do UE) stanowiłoby ograniczenie już przyznanej liberalizacji i byłoby trudne do pogodzenia z art. 29, który mówi o jej pogłębieniu a nie ograniczeniu.

- Kolejnym ważnym postulatem MRiRW jest, aby porozumienie z Ukrainą było **powiązane z procesem dostosowania przepisów ukraińskich do unijnych standardów i wymogów produkcji rolnej.**

Zakaz importu wybranych produktów z Ukrainy

- W mocy pozostaje krajowy zakaz przywozu z Ukrainy² niektórych zbóż i produktów ich przemiału. Obejmuje on: pszenicę, kukurydzę, rzepak, słonecznik, a także mąkę pszenną i pozostałości przemiału zbóż (otręby, śruta i in.) oraz wytloczyny roślin oleistych (makuchy i in.).
- Tranzyt produktów objętych zakazem przez Polskę jest realizowany. Jednocześnie Ukraina ¾ eksportu zbóż, roślin oleistych i produktów pochodnych wysyła przez Morze Czarne. Dzięki temu obciążenie tras logistycznych w państwach UE jest mniejsze.

² Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 15 września 2023 r. w sprawie zakazu przywozu z Ukrainy produktów rolnych (Dz.U. 2023 poz. 1898)